

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Beța

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

Cauza C-837 din 2024 NOVA IBEROMOLDES – SGPS, S. A. Vărsarea capitalului social la o filială printr-o participație în bunuri și dreptul unui stat membru de a impozita participația la societatea mamă.

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

4 iunie 2026

„ Trimitere preliminară – Fiscalitate – Impozitarea indirectă a majorării de capital – Directiva 2008/7/CE – Articolul 5 alineatul (1) literele (a) și (e) – Aporturi de capital – Operațiuni de restructurare – Articolul 6 alineatul (1) literele (a)-(c) – Taxe pe cesiunea titlurilor de valoare – Taxe de cesiune – Constituirea unei societăți de capital – Vărsarea capitalului social prin intermediul unor participații deținute de societatea cedentă în societăți care dețin bunuri imobile – Impozit pe transmiterea cu titlu oneros de bunuri imobile ”

În cauza C-837/24,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) [Tribunalul Arbitral Fiscal (Centrul de Arbitraj Administrativ – CAAD), Portugalia], prin decizia din 3 decembrie 2024, primită de Curte la 6 decembrie 2024, în procedura

NOVA IBEROMOLDES – SGPS, S. A.

împotriva

Autoridade Tributária e Aduaneira,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul F. Biltgen, președinte de cameră, doamna I. Ziemele și domnii A. Kumin (raportor), S. Gervasoni și M. Bošnjak, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

- pentru NOVA IBEROMOLDES – SGPS, S. A., de V. Faria, advogado;
- pentru guvernul portughez, de P. Barros da Costa, H. Gomes Magno și A. Rodrigues, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de P. Carlin, P. Caro de Sousa, G. Coelho și A. Ferrand, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 12 februarie 2026, pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 litera (a), a articolului 4, a articolului 5 alineatul (1) literele (a) și (e), a articolului 6 alineatul (1) literele (a)-(c), a articolului 8 alineatul (3), precum și a articolului 11 din Directiva 2008/7/CE a Consiliului din 12 februarie 2008 privind impozitarea indirectă a majorării de capital (JO 2008, L 46, p. 11).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între NOVA IBEROMOLDES – SGPS, S. A. (denumită în continuare „Nova Iberomoldes”), pe de o parte, și Autoridade Tributária e Aduaneira (Autoritatea Fiscală și Vamală, Portugalia) (denumită în continuare „administrația fiscală”), pe de altă parte, în legătură cu o decizie de rectificare suplimentară a impoesto municipal sobre as transmissões onerosas de imóveis (impozitul municipal pe transmiterea cu titlu oneros de bunuri imobile, denumit în continuare „IMT”), emisă în urma reorganizării corporative efectuate în cadrul grupului căruia îi aparține Nova Iberomoldes.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Potrivit considerentelor (2)-(4) ale Directivei 2008/7:

„(2) Impozitarea indirectă a majorării de capital, în special impozitul pe capital (impozitarea aporturilor la capitalul societăților comerciale și firmelor), taxa de timbru aplicată operațiunilor cu valori mobiliare și impozitarea operațiunilor de restructurare, indiferent dacă operațiunile respective

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

presupun o majorare de capital, generează discriminări, dublă impozitare și neconcordanțe care afectează libera circulație a capitalurilor. Acest aspect se regăsește și în cazul altor impozite indirecte, similare impozitului pe capital și taxei de timbru aplicate operațiunilor cu valori mobiliare.

- (3) Prin urmare, este în interesul pieței interne să se asigure armonizarea legislației în domeniul impozitării indirecte a majorării de capital pentru a se elimina, pe cât posibil, factorii care pot distorsiona concurența ori pot restrânge libera circulație a capitalului.
- (4) Impozitul pe capital are efecte economice negative asupra regrupării și dezvoltării întreprinderilor. Astfel de efecte sunt dăunătoare mai ales în situația economică actuală în care stimularea investițiilor ar trebui să constituie o prioritate absolută.”

4 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Obiectul”, are următorul cuprins:

„Prezenta directivă reglementează impozitarea indirectă a:

- (a) aporturilor la capitalul societăților de capital;
- (b) operațiunilor de restructurare a societăților de capital;

[...]”

5 Articolul 2 din directiva menționată, intitulat „Societate de capital”, prevede la alineatul (1) litera (a):

„În înțelesul prezentei directive, «societate de capital» înseamnă:

- (a) orice societate constituită într-una din formele prevăzute în anexa I.”

6 Articolul 3 din Directiva 2008/7, intitulat „Aportul de capital”, enunță:

„În înțelesul prezentei directive și sub rezerva articolului 4, [vor] fi considerate ca fiind «aporturi de capital»:

- (a) constituirea unei societăți de capital;

[...]”

7 Articolul 4 din această directivă, intitulat „Operațiuni de restructurare”, prevede la alineatul (1):

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

„În înțelesul prezentei directive, următoarele «operațiuni de restructurare» nu sunt considerate ca fiind aporturi de capital:

[...]

(b) achiziția de către o societate de capital, care se află în curs de constituire sau care există deja, a acțiunilor reprezentând majoritatea drepturilor de vot ale altei societăți de capital, atunci când contravaloarea acțiunilor dobândite constă cel puțin parțial în valori mobiliare reprezentând capitalul fostei societății. [...]"

8 Articolul 5 din directiva menționată, intitulat „Tranzacții care nu sunt supuse impozitării indirecte”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre nu impun societăților de capital nicio formă de impozitare indirectă în ceea ce privește:

(a) aporturile de capital;

[...]

(e) [operațiunile de restructurare] menționate la articolul 4.”

9 Articolul 6 din această directivă, intitulat „Taxa pe valoarea adăugată și alte taxe”, prevede la alineatul (1):

„Fără a aduce atingere articolului 5, statele membre pot impune următoarele impozite și taxe:

(a) taxe [pe] cesiunea titlurilor de valoare, impozitate sau nu la o cotă unică;

(b) taxe de cesiune, inclusiv taxe de cadastru, la transferul unor activități sau imobile, situate pe teritoriul acestora, către o societate de capital;

(c) taxe de cesiune [pe] transferul activelor de orice fel cesionate unei societăți de capital, atâ timp cât contravaloarea transferului de proprietate este alta decât părțile sociale deținute în cadrul societății;

[...]"

10 Articolul 7 din Directiva 2008/7, intitulat „Aplicarea impozitului pe capital în anumite state membre”, prevede la alineatul (1):

„Fără a aduce atingere articolului 5 alineatul (1) litera (a), un stat membru care la 1 ianuarie 2006 aplică impozit pe aporturile de capital la societățile de capital,

denumit în continuare «impozit pe capital», poate continua să facă acest lucru în condițiile în care respectă articolele 8-14.”

- 11 Potrivit articolului 8 din această directivă, intitulat „Cota [impozitului pe capital]”:
- „(1) Impozitul pe capital se aplică ca o cotă unică.
- [...]
- (3) Cota impozitului pe capital nu poate depăși 1 %.”
- 12 Articolul 11 din directiva menționată reglementează stabilirea bazei de impunere pentru impozitul pe capital.
- 13 Punctul 22 din anexa I la aceeași directivă se referă printre altele la societate anónima, și anume societatea pe acțiuni de drept portughez.

Dreptul portughez

- 14 Potrivit articolului 2 din Código do Imposto Municipal sobre as Transmissões Onerosas de Imóveis (Codul privind impozitul municipal pe transmiterea cu titlu oneros de bunuri imobile), stabilit prin Decreto-Lei n.º 287/2003 (Decretul-lege nr. 287/2003) din 12 noiembrie 2003, în versiunea în vigoare la data faptelor în discuție în litigiul principal (denumit în continuare „Codul privind IMT”):

„1 – IMT-ul se aplică transferurilor cu titlu oneros ale dreptului de proprietate sau ale unor părți ale acestui drept asupra unor bunuri imobile situate pe teritoriul național.

2 – În sensul alineatului 1, noțiunea de transfer de bunuri imobile include, de asemenea:

[...]

- (d) achiziționarea de părți sociale în societăți în nume colectiv, societăți în comandită simplă sau societăți cu răspundere limitată, în cazul în care aceste societăți dețin bunuri imobile și în cazul în care, ca urmare a acestei achiziții, a unei amortizări sau a oricărui alt fapt, unul dintre asociați deține cel puțin 75 % din capitalul social sau numărul asociaților se reduce la două persoane căsătorite sau aflate în concubinaj.

[...]”

- 15 În cazul operațiunilor prevăzute la articolul 2 alineatul 2 litera (d) din acest cod, articolul 12 alineatul 4 punctul 19 litera (a) și articolul 17 din codul menționat prevăd aplicarea unei cote a IMT-ului cuprinse între 1 și 8 % din baza de impozitare, care corespunde valorii fiscale de referință a bunurilor imobile sau valorii contabile conform bilanțului, dacă aceasta este mai mare.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 16 Nova Iberomoldes a fost constituită la 28 martie 2019 ca societate pe acțiuni de drept portughez. Capitalul său social a fost vărsat integral prin aporturi în natură, sub forma unor participații pe care acționarul său unic le deținea în mai multe societăți. O parte din activul uneia dintre aceste societăți, și anume o societate cu răspundere limitată al cărei capital social este deținut în prezent în proporție de 100 % de Nova Iberomoldes, era constituită din două bunuri imobile.
- 17 În urma unui control al situației fiscale a acționarului unic al Nova Iberomoldes, administrația fiscală a considerat că operațiunea de aport de capital referitoare la constituirea Nova Iberomoldes nu îndeplinea condițiile necesare pentru aplicarea unui regim denumit „regim de neutralitate fiscală” și că această operațiune era supusă IMT-ului, în temeiul articolului 2 alineatul 2 litera (d) din Codul privind IMT.
- 18 Nova Iberomoldes a formulat o cerere de decizie arbitrală la Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) [Tribunalul Arbitral Fiscal (Centrul de Arbitraj Administrativ – CAAD), Portugalia], care este instanța de trimitere, în vederea anulării deciziei de rectificare suplimentară a IMT-ului emise de administrația fiscală. Potrivit acestei societăți, norma prevăzută la articolul 2 alineatul 2 litera (d) din Codul privind IMT nu este conformă cu Directiva 2008/7. În speță, constituirea unei societăți de capital ar fi condus la un aport de capital, în sensul articolului 3 litera (a) din această directivă, care ar trebui să fie scutit de orice formă de impozitare indirectă, în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) litera (a) din directiva menționată.
- 19 Nova Iberomoldes a susținut în plus că transferul părților sociale care constituie aportul de capital și care a fost supus rectificării suplimentare a IMT-ului nu intră sub incidența derogării prevăzute la articolul 6 din Directiva 2008/7, fie pentru motivul că părțile sociale în discuție nu sunt „titluri de valoare” în sensul articolului 6 alineatul (1) litera (a) din această directivă, fie pentru motivul că IMT-ul nu este o „taxă de cesiune” în sensul articolului 6 alineatul (1) litera (b) din directiva menționată. În orice caz, chiar dacă s-ar fi admis supunerea acestui aport IMT-ului, impozitarea rezultată ar încălca principiul cotei unice prevăzut de aceeași directivă,

întrucât cotele aplicate depășesc plafonul de 1 % prevăzut la articolul 8 alineatul (3) din aceasta.

- 20 Administrația fiscală a susținut la rândul său că Directiva 2008/7 nu numai că nu interzice statelor membre să perceapă taxe pe cesiunea titlurilor de valoare, ci permite acest lucru la articolul 6 alineatul (1) litera (a). Codul privind IMT ar prevedea că anumite operațiuni care presupun transferul indirect de bunuri imobile sunt supuse IMT-ului, care ar urmări să evite ca, prin cumpărarea de părți sociale ale unor societăți care dețin bunuri imobile, proprietatea asupra unui bun imobil să poată fi dobândită în mod indirect, fără să fi fost impozitată.
- 21 Având îndoieli cu privire la compatibilitatea legislației naționale cu Directiva 2008/7, Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) [Tribunalul Arbitral Fiscal (Centrul de Arbitraj Administrativ – CAAD)] a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Trebuie considerat un «impozit indirect» asupra majorării de capital, în sensul Directivei [2008/7], un impozit aplicabil transferurilor cu titlu oneros ale dreptului de proprietate sau ale unor părți ale acestui drept asupra bunurilor imobile și care asimilează noțiunii de transfer de bunuri imobile orice fapt prin care un acționar sau asociat ajunge să dispună de cel puțin 75 % din capitalul social al unei societăți care deține bunuri imobile (precum [IMT-ul] în cauză)?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, trebuie calificată drept aport de capital (în sensul articolului 3 din directivă) sau drept operațiune de restructurare (în sensul articolului 4 din directivă) o operațiune precum cea în discuție în prezenta cauză, prin care este constituită o societate de capital, în sensul articolului 2 din Directiva [2008/7], pentru a desfășura activitatea de gestionare a părților sociale, al cărei capital social este integral vărsat prin aport de părți sociale pe care societatea cedentă (care desfășoară de asemenea activitatea de gestionare a părților sociale) le deținea în alte societăți, fără transferul altor elemente sau resurse și nici al tuturor instrumentelor de capitaluri proprii și în care, în schimb, societatea cedentă primește întregul capital social al societății beneficiare?
- 3) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, articolul 5 alineatul (1) litera (a) sau (e) din Directiva [2008/7] se opune impozitării operațiunii în cauză în temeiul articolului 2 alineatul 2 litera d) din [Codul privind IMT], care asimilează conceptului de transfer de bunuri imobile transferul de părți sociale reprezentând cel puțin 75 % din capitalul social al unei societăți care deține bunuri imobile?

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

- 4) În cazul unui răspuns afirmativ la a treia întrebare, «părțile sociale» transferate trebuie considerate «titluri de valoare» în sensul articolului 6 alineatul (1) litera (a) din Directiva [2008/7]?
- 5) În cazul unui răspuns afirmativ la a treia întrebare, [IMT] trebuie considerat o «taxă de cesiune» în sensul articolului 6 alineatul (1) litera (b) sau (c) din Directiva [2008/7]?
- 6) În cazul în care articolul 2 alineatul 2 litera (d) din [Codul privind IMT] este considerat compatibil cu Directiva [2008/7], articolul 8 alineatul (3) și articolul 11 din această directivă se opun normelor prevăzute la articolul 12 alineatul 4 punctul 19 litera (a) și la articolul 17 din [Codul privind IMT], în temeiul cărora se aplică o cotă de impozitare cuprinsă între 1 și 8 %, în funcție de valoarea bazei de impozitare, care este determinată luând în considerare valoarea fiscală de referință a bunurilor imobile sau valoarea contabilă conform bilanțului, dacă aceasta este mai mare?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la primele cinci întrebări

- 22 Potrivit unei jurisprudențe constante, în cadrul cooperării între instanțele naționale și Curte instituite prin articolul 267 TFUE, este de competența acesteia din urmă să ofere instanței naționale un răspuns util, care să îi permită să soluționeze litigiul cu care este sesizată. Din această perspectivă, Curtea trebuie, dacă este cazul, să reformuleze întrebările care îi sunt adresate. În această privință, revine Curții sarcina de a extrage din ansamblul elementelor furnizate de instanța națională și în special din motivarea deciziei de trimitere elementele de drept al Uniunii care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 decembrie 1984, Haug-Adrión, 251/83, EU:C:1984:397, punctul 9, și Hotărârea din 23 octombrie 2025, Zlakov, C-744/23, EU:C:2025:816, punctul 17).
- 23 În speță, ținând seama de cadrul factual, astfel cum este prezentat în decizia de trimitere, este necesar ca primele cinci întrebări să fie înțelese în sensul că invită Curtea să stabilească dacă articolul 3 litera (a), articolul 4 alineatul (1) litera (b), articolul 5 alineatul (1) literele (a) și (e) și articolul 6 alineatul (1) literele (a)-(c) din Directiva 2008/7 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale care prevede că o operațiune de constituire a unei societăți de capital al cărei capital social este vărsat integral de societatea cedentă prin intermediul unor participații deținute în alte societăți care dețin bunuri imobile, societate cedentă care primește în schimb întregul capital social al societății astfel constituite, face

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

obiectul unei impozitări a cărei bază este stabilită în funcție de valoarea fiscală de referință a acestor bunuri imobile sau, dacă este cazul, de valoarea contabilă conform bilanțului.

Cu privire la articolul 3 litera (a), la articolul 4 alineatul (1) litera (b) și la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2008/7

- 24 Pentru a răspunde la întrebarea astfel reformulată, trebuie amintit că Directiva 2008/7 a realizat o armonizare exhaustivă a situațiilor în care statele membre pot supune majorarea capitalului unor impozite indirecte (Hotărârea din 24 februarie 2022, Viva Telecom Bulgaria, C-257/20, EU:C:2022:125, punctul 65 și jurisprudența citată).
- 25 După cum reiese din considerentele (2)-(4) ale directivei respective, această armonizare urmărește să elimine pe cât posibil factorii care pot distorsiona concurența ori pot restrânge libera circulație a capitalului, pentru a se garanta buna funcționare a pieței interne (Hotărârea din 22 aprilie 2015, Drukarnia Multipress, C-357/13, EU:C:2015:253, punctul 31).
- 26 Deplina realizare a acestui obiectiv presupune ca majorarea de capital să nu fie impozitată indirect decât în condiții stricte care au fost stabilite de legiuitorul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 aprilie 2015, Drukarnia Multipress, C-357/13, EU:C:2015:253, punctul 32).
- 27 În acest scop, articolul 5 alineatul (1) literele (a) și (e) din Directiva 2008/7 obligă statele membre să nu impună societăților de capital nicio formă de impozitare indirectă în ceea ce privește aporturile de capital prevăzute la articolul 3 din respectiva directivă și operațiunile de restructurare prevăzute la articolul 4 din aceasta.
- 28 Potrivit articolului 3 litera (a) din Directiva 2008/7, noțiunea de „aport de capital” include constituirea unei societăți de capital. Totuși, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din această directivă, nu este considerată aport de capital operațiunea de restructurare prevăzută printre altele la litera (b) a acestei dispoziții, și anume „achiziția de către o societate de capital, care se află în curs de constituire sau care există deja, a acțiunilor reprezentând majoritatea drepturilor de vot ale altei societăți de capital, atunci când contravaloarea acțiunilor dobândite constă cel puțin parțial în valori mobiliare reprezentând capitalul fostei societăți”.
- 29 În speță, conform articolului 3 litera (a) din Directiva 2008/7, constituirea societății Nova Iberomoldes, care este cert o societate de capital în sensul articolului 2 din această directivă, intră, în principiu, în sfera noțiunii de „aport de capital”. Cu toate

acestea, potrivit deciziei de trimitere, capitalul social al Nova Iberomoldes a fost vărsat integral de societatea care este acționarul său unic prin aport de părți sociale pe care această societate le deținea în capitalul altor societăți și care reprezentau de fiecare dată între 50 și 100 % din capitalul social al acestora. În schimbul acestor părți sociale, societatea cedentă a primit toate titlurile reprezentând capitalul Nova Iberomoldes.

- 30 În măsura în care părțile sociale menționate, astfel dobândite de Nova Iberomoldes, reprezentau majoritatea drepturilor de vot ale altor societăți de capital, iar contravaloarea aceluiași părți sociale consta în titluri de valoare reprezentând capitalul Nova Iberomoldes, operațiunea în cadrul căreia aceasta din urmă a fost formată îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2008/7 și constituie, așadar, astfel cum au arătat de asemenea guvernul german și Comisia Europeană, o operațiune de restructurare în sensul acestei dispoziții. Lipsa transferului altor elemente, al mijloacelor sau al tuturor instrumentelor de capitaluri proprii este lipsită de relevanță în această privință.
- 31 Prin urmare, conform articolului 5 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2008/7, statele membre trebuie să nu impună societăților de capital nicio formă de impozitare indirectă în ceea ce privește o operațiune de restructurare precum cea în discuție în litigiul principal.
- 32 În ceea ce privește interpretarea acestei noțiuni de „impozitare indirectă”, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, având în vedere obiectivul urmărit de Directiva 2008/7, amintit la punctul 25 din prezenta hotărâre, articolul 5 din aceasta trebuie să facă obiectul unei interpretări largi, pentru a se evita ca interdicția de impozitare pe care o prevede să fie lipsită de efect util (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 iunie 2007, *Albert Reiss Beteiligungsgesellschaft*, C-466/03, EU:C:2007:385, punctul 39, Hotărârea din 19 octombrie 2017, *Air Berlin*, C-573/16, EU:C:2017:772, punctul 31, și Hotărârea din 5 iunie 2025, *Corner and Border*, C-685/23, EU:C:2025:398, punctul 30, precum și jurisprudența citată).
- 33 În aceste condiții, articolul 5 din Directiva 2008/7 nu impune statelor membre să scutească operațiunile prevăzute la alineatul (1) al acestuia de orice formă de impozitare directă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 februarie 2022, *Viva Telecom Bulgaria*, C-257/20, EU:C:2022:125, punctul 71). În special, Curtea a statuat deja că armonizarea prevăzută de această directivă nu privește impozitele directe care, precum impozitul pe profit, țin în principiu de competența statelor membre, cu respectarea dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 septembrie 1996, *Frederiksen*, C-287/94, EU:C:1996:354, punctul 21, și Hotărârea din 24 februarie 2022, *Viva Telecom Bulgaria*, C-257/20, EU:C:2022:125, punctul 70, precum și jurisprudența citată).

- 34 Calificarea unui impozit, a unei taxe, a unei contribuții sau a unei prelevări în raport cu dreptul Uniunii revine Curții în funcție de caracteristicile obiective ale impozitării, independent de calificarea care îi este dată în dreptul național (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 februarie 1996, *Bautiaa și Société française maritime*, C-197/94 și C-252/94, EU:C:1996:47, punctul 39, Hotărârea din 19 martie 2002, *Comisia/Grecia*, C-426/98, EU:C:2002:180, punctul 23, precum și Hotărârea din 30 martie 2006, *Aro Tubi Trafilerie*, C-46/04, EU:C:2006:210, punctul 26 și jurisprudența citată).
- 35 În ceea ce privește calificarea impozitului în discuție în litigiul principal, care rezultă din aplicarea articolului 2 alineatul (2) litera (d) din Codul privind IMT, trebuie arătat de la bun început că, potrivit jurisprudenței constante amintite la punctul precedent, este lipsit de relevanță faptul că, potrivit dreptului național, acest impozit poate fi înțeles în sensul că extinde impozitul prevăzut la articolul 2 alineatul (1) din acest cod, întrucât este asimilată noțiunii de transfer de bunuri imobile orice operațiune în temeiul căreia unui asociat sau unui acționar i se conferă cel puțin 75 % din capitalul social al unei societăți care deține bunuri imobile.
- 36 În plus, este necesar să se constate că impozitul în discuție în litigiul principal se distinge de categoria impozitelor directe, întrucât nu se aplică încasării unui venit sau deținerii unui patrimoniu de către un contribuabil, ci circulației părților sociale ale unor societăți care dețin bunuri imobile, fără a fi determinant, în acest context, care dintre părțile implicate în tranzacția privind aceste părți sociale este desemnată în dreptul național ca fiind persoană obligată la plata impozitului.
- 37 Mai precis, în temeiul articolului 2 alineatul (2) litera (d) din Codul privind IMT, sunt supuse impozitului operațiuni specifice, printre care în special achiziționarea de părți sociale într-o societate cu răspundere limitată, în cazul în care această societate deține bunuri imobile și în cazul în care, ca urmare a acestei achiziții, cumpărătorul deține cel puțin 75 % din capitalul social al societății menționate. Acest lucru este valabil și în cazul aportului la o societate de capital de părți sociale al unei societăți care deține bunuri imobile, în schimbul căruia societatea cedentă primește părți sociale ale societății beneficiare a acestui aport.
- 38 Prin urmare, IMT-ul este perceput cu ocazia transferului de părți sociale ale unei societăți care deține bunuri imobile, inclusiv în cazul unui aport la o societate de capital de asemenea părți sociale. Or, în acest din urmă caz, impozitarea intră sub incidența articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2008/7 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 decembrie 1997, *Immobiliare SIF*, C-42/96, EU:C:1997:602, punctul 25).

- 39 Această concluzie nu este repusă în discuție de argumentația prezentată de guvernele portughez și german potrivit căreia faptul generator al unui impozit precum cel care rezultă din aplicarea articolului 2 alineatul (2) litera (d) din Codul privind IMT nu constă în transferul unor părți sociale în cadrul unor operațiuni de aporturi în natură, ci în transferul economic al proprietății unor bunuri imobile.
- 40 Astfel, pe de o parte, în măsura în care aceste guverne se referă la împrejurarea că IMT-ul nu este datorat atunci când societățile ale căror părți sociale sunt transferate nu dețin bunuri imobile, nu este mai puțin adevărat că acest impozit este perceput atunci când respectivele societăți dețin asemenea bunuri, iar celelalte condiții prevăzute la articolul 2 alineatul (2) litera (d) din Codul privind IMT sunt îndeplinite.
- 41 Pe de altă parte, în ceea ce privește argumentul guvernului german potrivit căruia baza de impozitare a IMT-ului nu corespunde în speță valorii părților sociale aduse ca aport, ci valorii fiscale de referință a bunurilor imobile în cauză, trebuie arătat că interdicția impozitării prevăzută la articolul 5 din Directiva 2008/7 nu se limitează nicidecum numai la impozitele care se aplică unui aport ca atare, întrucât, în caz contrar, acest articol 5 ar risca să fie lipsit de efectul său util (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 martie 1998, Solred, C-347/96, EU:C:1998:87, punctul 21 și jurisprudența citată, Hotărârea din 27 octombrie 1998, FECSA și ACESA, C-31/97 și C-32/97, EU:C:1998:508, punctul 22, precum și Hotărârea din 29 septembrie 1999, Modelo, C-56/98, EU:C:1999:460, punctul 27). Or, perceperea IMT-ului cu ocazia unui aport la o societate de capital de părți sociale ale unei societăți care deține bunuri imobile echivalează, din perspectiva efectelor sale, cu o supunere a acestui aport la plata respectivului impozit (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 decembrie 1997, Immobiliare SIF, C-42/96, EU:C:1997:602, punctul 31).
- 42 Având în vedere motivele care precedă, este necesar să se considere că un impozit precum cel în discuție în litigiul principal, care rezultă din aplicarea articolului 2 alineatul (2) litera (d) din Codul privind IMT, este un impozit indirect, supus interdicției oricărei impozitări de această natură, instituite prin articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2008/7 pentru anumite operațiuni, printre care cele de restructurare.
- Cu privire la articolul 6 alineatul (1) literele (a)-(c) din Directiva 2008/7*
- 43 Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2008/7 stabilește lista exhaustivă a taxelor și a impozitelor, altele decât impozitul pe capital prevăzut la articolul 7 din această directivă, care, prin derogare de la articolul 5 din directiva menționată, se pot aplica societăților de capital cu ocazia operațiunilor prevăzute de această din urmă dispoziție.

Consultant Fiscal, Auditor Financiar - Adrian Bența

www.bentaconsult.ro ; adrian@bentaconsult.ro tel: 0723 530 139 Act normativ descărcat prin abonament Alerta Fiscală / Revista Prietenii Contabilității / Revista Prietenii Fiscalității

- 44 În măsura în care articolul 6 din Directiva 2008/7 constituie o derogare de la interdicția de principiu prevăzută la articolul 5 din respectiva directivă, dispozițiile acestui articol 6 sunt de strictă interpretare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iulie 2004, Comisia/Belgia, C-415/02, EU:C:2004:450, punctul 37, și Hotărârea din 9 octombrie 2014, Gielen, C-299/13, EU:C:2014:2266, punctele 28 și 29, precum și jurisprudența citată).
- 45 În speță, instanța de trimitere urmărește mai precis să afle dacă impozitul în discuție în litigiul principal poate intra sub incidența uneia dintre derogările care figurează la articolul 6 alineatul (1) literele (a)-(c) din Directiva 2008/7.
- *Cu privire la articolul 6 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2008/7*
- 46 În conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2008/7, statele membre pot impune „taxe [pe] cesiunea titlurilor de valoare, impozitate sau nu la o cotă unică”.
- 47 În această privință, din jurisprudența Curții reiese că această dispoziție permite perceperea unei taxe în cazul cesiunii de titluri de valoare precum acțiuni, independent de chestiunea dacă societatea care emite aceste acțiuni este cotate la o bursă și dacă cesiunea acestora are loc la bursă sau direct de la cedent la cesionar (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 decembrie 1998, Codan, C-236/97, EU:C:1998:617, punctul 31, și Ordonanța din 6 octombrie 2010, INMOGOLF, C-487/09, EU:C:2010:586, punctul 18, precum și jurisprudența citată). Curtea a statuat de asemenea că cesiunea de părți sociale intră în sfera noțiunii de cesiune de titluri de valoare (Hotărârea din 7 septembrie 2006, Organon Portuguesa, C-193/04, EU:C:2006:519, punctul 20).
- 48 Cu toate acestea, întrucât articolul 6 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2008/7 este o dispoziție derogatorie, ea nu are vocația să se aplice decât cesiunilor de titluri de valoare care constituie o operațiune autonomă, iar nu cesiunilor de titluri de valoare care constituie o operațiune accesorie, integrată într-o operațiune prevăzută la articolul 5 din această directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iulie 2004, Comisia/Belgia, C-415/02, EU:C:2004:450, punctele 38 și 39, Hotărârea din 1 octombrie 2009, HSBC Holdings și Vidacos Nominees, C-569/07, EU:C:2009:594, punctul 34, precum și Hotărârea din 19 octombrie 2017, Air Berlin, C-573/16, EU:C:2017:772, punctul 36).
- 49 În speță, a existat, desigur, un transfer de părți sociale, acționarul unic al Nova Iberomoldes aducând acestei societăți, pentru vărsarea capitalului, părțile sociale pe care le deținea în capitalul altor societăți. Acest transfer nu constituia totuși o operațiune autonomă, ci o operațiune accesorie integrată într-o operațiune de

restructurare, astfel cum este prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2008/7. Cu privire la acest aspect, prezenta cauză se distinge, așadar, de cauza în care s-a pronunțat Ordonanța din 6 octombrie 2010, INMOGOLF (C-487/09, EU:C:2010:586), la care se referă Comisia.

- 50 Prin urmare, o impozitare precum cea în discuție în litigiul principal nu intră în domeniul de aplicare al articolului 6 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2008/7.
- *Cu privire la articolul 6 alineatul (1) literele (b) și (c) din Directiva 2008/7*
- 51 În temeiul articolului 6 alineatul (1) literele (b) și (c) din Directiva 2008/7, statele membre pot impune „taxe de cesiune, inclusiv taxe de cadastru, la transferul unor activități sau imobile, situate pe teritoriul acestora, către o societate de capital” și, respectiv, „taxe de cesiune [pe] transferul activelor de orice fel cesionate unei societăți de capital, atâ timp cât contravaloarea transferului de proprietate este alta decât părțile sociale deținute în cadrul societății”.
- 52 În această privință, trebuie să se constate de la bun început că o operațiune precum cea în discuție în litigiul principal nu poate intra în domeniul de aplicare al articolului 6 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2008/7, fie și numai pentru motivul că nu este îndeplinită condiția potrivit căreia contravaloarea transferului activelor trebuie să fie alta decât părțile sociale. Astfel, aportul la această societate de către acționarul unic al Nova Iberomoldes de părți sociale ale altor societăți a avut drept contrapartidă părțile sociale ale acesteia.
- 53 În ceea ce privește articolul 6 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2008/7, din jurisprudența Curții reiese că această dispoziție permite perceperea de taxe cu ocazia transferului dreptului de proprietate asupra unor bunuri imobile sau asupra unor fonduri de comerț, în funcție de criterii generale și obiective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iunie 2006, Badischer Winzerkeller, C-264/04, EU:C:2006:402, punctele 32-34 și jurisprudența citată).
- 54 În speță, este cert că nu a avut loc niciun transfer al dreptului de proprietate. Astfel, cele două bunuri imobile în discuție în litigiul principal au rămas în proprietatea societății ale cărei părți sociale au fost aduse ca aport societății Nova Iberomoldes de către acționarul său unic.
- 55 Guvernul german susține însă că intră sub incidența articolului 6 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2008/7 nu numai transferurile proprietății juridice asupra unor bunuri imobile, ci și transferurile economice care, potrivit acestui guvern, sunt asimilate acestora. Or, din punct de vedere economic, în speță ar fi impozitat tocmai un transfer efectiv.

- 56 Această argumentație nu poate fi reținută. Astfel cum reiese din decizia de trimitere, stabilirea suplimentară a IMT-ului în discuție în litigiul principal a fost făcută în urma unei operațiuni de reorganizare corporativă efectuată în cadrul grupului din care face parte Nova Iberomoldes. Aceasta din urmă a fost constituită pentru a exercita activitatea de holding, capitalul său social fiind vărsat integral prin intermediul unor participații pe care acționarul său unic, care exercită de asemenea o activitate de holding, le deținea în alte societăți.
- 57 Or, chiar presupunând că, astfel cum susține guvernul german, trebuie să se adopte o perspectivă economică, rezultă că, în cadrul unei operațiuni precum cea în discuție în litigiul principal care privește o reorganizare corporativă efectuată în cadrul unui grup de societăți, nu numai că nu a existat un transfer al proprietății juridice asupra unor bunuri imobile, dar nici nu a existat un transfer al proprietății efective asupra unor asemenea bunuri.
- 58 În aceste împrejurări, articolul 6 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2008/7 nu este aplicabil.
- 59 Această interpretare este confirmată de considerații care țin de contextul în care se înscrie dispoziția respectivă, precum și de obiectivele urmărite de Directiva 2008/7.
- 60 Într-adevăr, pe de o parte, după cum s-a amintit la punctul 44 din prezenta hotărâre, articolul 6 din Directiva 2008/7 constituie o derogare de la interdicția prevăzută la articolul 5 din directiva amintită, astfel încât, în calitate de excepții de la regula neimpozitării, dispozițiile acestui articol 6 sunt de strictă interpretare.
- 61 Pe de altă parte, după cum reiese din considerentele (3) și (4) ale Directivei 2008/7, aceasta urmărește printre altele să reducă obstacolele fiscale din calea reorganizării întreprinderilor (a se vedea de asemenea prin analogie Hotărârea din 13 octombrie 1992, Commerz-Credit-Bank, C-50/91, EU:C:1992:386, punctul 11). Or, acest obiectiv ar fi compromis dacă s-ar urma punctul de vedere susținut de guvernul german.
- 62 Prin urmare, o impozitare precum cea în discuție în litigiul principal nu intră în domeniul de aplicare al articolului 6 alineatul (1) literele (b) și (c) din Directiva 2008/7.

Cu privire la prevenirea fraudei și a evaziunii fiscale

- 63 Guvernul portughez susține în plus că impozitarea care rezultă din aplicarea articolului 2 alineatul (2) litera (d) din Codul privind IMT se justifică prin obiectivul de a preveni fraudă și evaziunea fiscală.
- 64 În această privință, trebuie arătat că Directiva 2008/7 nu conține nicio normă special destinată să prevină riscul de fraudă sau de evaziune fiscală, dar că statele membre se pot opune aplicării dreptului Uniunii în împrejurări care constituie o practică frauduloasă sau abuzivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 noiembrie 2007, ING. AUER, C-251/06, EU:C:2007:658, punctele 40 și 41, precum și Hotărârea din 9 iulie 2009, Comisia/Spania, C-397/07, EU:C:2009:436, punctul 29 și jurisprudența citată).
- 65 Statele membre nu se pot totuși întemeia, în acest context, pe prezumții generale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 2009, Comisia/Spania, C-397/07, EU:C:2009:436, punctul 30 și jurisprudența citată).
- 66 Or, este necesar să se constate că o dispoziție precum articolul 2 alineatul (2) litera (d) din Codul privind IMT se întemeiază pe o prezumție generală întrucât, având în vedere formularea sa, aceasta pare să se aplice, fără excepție, oricărei operațiuni în cadrul căreia sunt transferate părți sociale care cuprind ca active bunuri imobile, independent de faptul dacă există sau nu un indiciu concret privind existența unei practici frauduloase sau abuzive.
- 67 Prin urmare, în ceea ce privește operațiunile care intră sub incidența articolului 5 din Directiva 2008/7, aplicarea unei dispoziții precum articolul 2 alineatul (2) litera (d) din Codul privind IMT depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului de combatere a fraudei și a evaziunii fiscale și, prin urmare, nu este conformă cu principiul proporționalității pe care statele membre trebuie să îl respecte în urmărirea acestui obiectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 decembrie 2017, Deister Holding și Juhler Holding, C-504/16 și C-613/16, EU:C:2017:1009, punctul 56, precum și jurisprudența citată).
- 68 În plus și în orice caz, guvernul portughez nu a susținut că operațiunea în discuție în litigiul principal este o practică frauduloasă sau abuzivă și de altfel din niciun element din dosarul de care dispune Curtea nu reiese că aceasta ar fi situația (a se vedea prin analogie Hotărârea din 13 martie 2025, John Cockerill, C-135/24, EU:C:2025:176, punctul 51).
- 69 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la primele cinci întrebări că articolul 3 litera (a), articolul 4 alineatul (1) litera (b), articolul 5 alineatul (1) literele (a) și (e) și articolul 6 alineatul (1) literele (a)-(c) din Directiva 2008/7 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări

naționale care prevede că o operațiune de constituire a unei societăți de capital al cărei capital social este vărsat integral de societatea cedentă prin intermediul unor participații deținute în alte societăți care dețin bunuri imobile, societate cedentă care primește în schimb întregul capital social al societății astfel constituite, face obiectul unei impozitări a cărei bază este stabilită în funcție de valoarea fiscală de referință a acestor bunuri imobile sau, dacă este cazul, de valoarea contabilă conform bilanțului.

Cu privire la a șasea întrebare

- 70 Ținând seama de răspunsul dat la primele cinci întrebări, nu este necesar să se răspundă la a șasea întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 71 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 3 litera (a), articolul 4 alineatul (1) litera (b), articolul 5 alineatul (1) literele (a) și (e) și articolul 6 alineatul (1) literele (a)-(c) din Directiva 2008/7/CE a Consiliului din 12 februarie 2008 privind impozitarea indirectă a majorării de capital

trebuie interpretate în sensul că

se opun unei reglementări naționale care prevede că o operațiune de constituire a unei societăți de capital al cărei capital social este vărsat integral de societatea cedentă prin intermediul unor participații deținute în alte societăți care dețin bunuri imobile, societate cedentă care primește în schimb întregul capital social al societății astfel constituite, face obiectul unei impozitări a cărei bază este stabilită în funcție de valoarea fiscală de referință a acestor bunuri imobile sau, dacă este cazul, de valoarea contabilă conform bilanțului.